VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

NUTARIMAS DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS 2012 M. RUGSĖJO 14 D. NUTARIMO NR. O3-229 „DĖL ELEKTROS ENERGIJOS KAINOS IR REZERVINĖS GALIOS UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ KAINŲ NUSTATYMO METODIKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2014 m. gruodžio 12 Nr. O3-938
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 68 straipsniu bei atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Dujų ir elektros departamento Elektros skyriaus 2014 m. gruodžio 11 d. pažymą Nr. O5-376 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2012 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. O3-229 „Dėl Elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“, Komisija n u t a r i a:

1. Pakeisti Elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodiką, patvirtintą Komisijos 2012 m. rugsėjo 14 d. nutarimu Nr. O3-229 „Dėl Elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika):

1.1. Pakeisti Metodikos 24 punktą ir jį išdėstyti taip:

„24. Nustatant investicijų grąžą, atsižvelgiama į protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos normą *r* (proc.) ir reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertę, priskirtiną reguliuojamai paslaugai (produktui), pagal formulę:

$$ROI_i = r * RAB_i \qquad (1)$$

kur:

ROI_i – investicijų grąža, priskirtina paslaugai (produktui), Lt (Eur);

i – reguliuojamų kainų paslauga (produktas);

r – protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąžos norma, proc.;

RAB_i – reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertė, priskirtina paslaugai (produktui), Lt (Eur).“

1.2. Pakeisti Metodikos 25 punktą ir jį išdėstyti taip:

„25. Reguliuojamai paslaugai vykdyti būtino turto vertė apskaičiuojama įvertinant:

25.1. ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vienetų vertę (reguliuojamos paslaugos ir (ar) produkto turto vertę), kuri apskaičiuota nepripažįstant dėl perkainojimo atsiradusių turto vertės pasikeitimų atliktų po 2001 m. gruodžio 31 d.;

25.2. reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertę apskaičiuojamą pagal (2) formulę ir duomenis šiam turtui apskaičiuoti pateikiamus Metodikos 5 priedo lentelėje:

$$RAB_{i,y} = RAB_{i,y-2} + I_{i,y-1} - N_{i,y-1} - R_{i.y-1} \quad (2)$$

kur:

$RAB_{i,y}$ – reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertė metais *y*, Lt (Eur);

$RAB_{i,y-2}$ – reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertė metų y-2 pabaigoje , Lt (Eur). Pirmaisiais metais, kurių vertei apskaičiuoti bus naudojama paslaugos (produkto) teikėjo ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vienetų ir kito reguliuojamoje veikloje naudojamo turto vertė lygi šių turto vienetų neperkainotai grynajai buhalterinei vertei 2001 m. gruodžio 31 d., įvertinant investicijas (į eksploataciją įvestą turtą), turto nusidėvėjimą, nurašymus ir metų, einančių prieš metus, kuriais skaičiuojamos ar koreguojamos kainų viršutinės ribos, pabaigos;

$I_{i,y-1}$ – paslaugos teikėjo investicijos (į eksploataciją įvestas turtas) į ilgalaikį materialų ir nematerialų reguliuojamoje veikloje naudojamą turtą metais y-*1*, Lt (Eur);

$N_{i,y-1}$ – paslaugos teikėjo reguliuojamoje veikloje naudojamo turto nusidėvėjimo kaštai metais *y-1*, Lt (Eur);

$R_{i,y-1}$ – paslaugos teikėjo nurašytas ir parduotas reguliuojamoje veikloje naudotas turtas, *y-1*, Lt (Eur);

25.3. neįtraukiant turto, kuris yra nudėvėtas, nesusijęs su reguliuojama paslauga ir (ar) produktu, nenaudojamo, esančio atsargose (išskyrus būtinąsias atsargas elektros energijos gamybos tikslams), užkonservuoto turto, investicinio turto, taip pat turto dalies, įsigytos už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, gautas subsidijas, dotacijas ir už elektros energijos vartotojų įrenginių prijungimą prie tinklų sumokėtas įmokas įsigyto turto, ar jo dalies.“

1.3. Pakeisti Metodikos 26 punktą ir jį išdėstyti taip:

„26. Investicijų grąžos norma nustatoma kaip vidutinė svertinė kapitalo kaina (WACC) taikant Komisijos nustatytą optimalią kapitalo struktūrą – 70 proc. skolinto ir 30 proc. nuosavo kapitalo, užtikrinančią mažiausią šio kapitalo kainą:

26.1. vadovaujantis formule:

$$r = WACC = R_d \times D + R_e \times \frac{1}{1-m} \times E \quad (3)$$

kur:

r – protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąžos norma, proc.;

D – skolintas kapitalas (finansavimo skolintomis lėšomis dalis), vieneto dalimis;

E – nuosavas kapitalas (finansavimo nuosavomis lėšomis dalis), vieneto dalimis;

R_d – skolinto kapitalo kaina (palūkanų norma), proc.;

R_e – nuosavo kapitalo kaina, proc.;

m – Lietuvoje taikomas pelno mokesčio tarifas, vieneto dalimis;

26.2. naudojant skolinto kapitalo kainos (palūkanų normos) dydį, proc., taikytiną reguliavimo tikslams ateinančiu reguliuojamų paslaugų kainų nustatymo periodu. Komisija laiko, kad skolinto kapitalo kaina (palūkanų norma) atitinka paskutinių dvylikos mėnesių, prieš nustatant Komisijai atitinkamų metų investicijų grąžos normą, Lietuvos banko skelbiamų nefinansinėms korporacijoms suteiktų paskolų, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri metai, palūkanų normų vidurkį. Skolinto kapitalo kaina (palūkanų norma) negali viršyti paskutinių dešimties metų iki paskutinio

mėnesio, prieš nustatant Komisijai atitinkamos paslaugos kainos viršutinę ribą, Lietuvos banko skelbiamų nefinansinėms korporacijoms suteiktų paskolų, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri metai, palūkanų normų vidurkio, išskyrus 2008 m. spalio mėn. – 2009 m. gruodžio mėn. laikotarpį (ekonomikos sunkmečio laikotarpį, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1295 „Dėl ekonomikos sunkmečio“);

26.3. naudojant nuosavo kapitalo kainos dydį, proc., taikytiną reguliavimo tikslams ateinančiu kainos viršutinės ribos nustatymo periodu. Komisija, nustatydama nuosavo kapitalo kainą, proc.:

26.3.1. vadovaujasi formule:

$$R_e = R_f + \beta \cdot R_{erp} \qquad (3^1)$$

kur:

R_f – nerizikingų investicijų grąžos norma, proc.;

R_{erp} – nuosavybės rizikos premija, proc.;

β – santykinis rizikos matmuo;

26.3.2. laikant, kad nerizikingų investicijų grąžos norma atitinka ne trumpesnės nei 10 metų Vyriausybės vertybinių popierių (toliau – VVP) litais ir (arba) eurais trukmės aukcionų, vykusių per paskutinius 10 metų iki paskutinio mėnesio, prieš nustatant Komisijai atitinkamų metų investicijų grąžos normą, vidutinio svertinio pelningumo vidurkį (proc.). Tuo atveju, jei per paskutinius 10 metų iki paskutinio mėnesio, prieš nustatant Komisijai atitinkamos paslaugos kainos viršutinę ribą, neįvyko nė vienas ne trumpesnės nei 10 metų VVP litais ir (arba) eurais trukmės aukcionas, nerizikinga investicijų grąžos norma nustatoma atsižvelgiant į paskutinio ne trumpesnės nei 10 metų VVP litais ir (arba) eurais trukmės aukciono, vykusio iki paskutinio mėnesio, prieš nustatant Komisijai atitinkamų metų investicijų grąžos normą, vidutinį svertinį pelningumą (proc.);

26.3.3. nustatant nuosavybės rizikos premiją, kaip šalies su išvystyta kapitalo rinka nuosavybės rizikos premijos ir papildomos Lietuvos rinkos rizikos premijos sumą, remiantis viešai prieinamais duomenų šaltiniais. Šalies su išvystyta kapitalo rinka nuosavybės rizikos premija nustatoma kaip tos šalies paskutinių 20 metų iki metų, prieš nustatant Komisijai atitinkamų metų investicijų grąžos normą, investicijų į akcijų rinką grąžos bei tos šalies iždo obligacijų grąžos normos skirtumas, remiantis viešai prieinamais duomenų šaltiniais. Papildoma Lietuvos rinkos rizikos premija nustatoma kaip skirtumas tarp Lietuvos kredito reitingą atitinkančios rizikos (proc.) ir šalies su išvystyta kapitalo rinka kredito reitingą atitinkančios rizikos (proc.), remiantis viešai prieinamais duomenų šaltiniais;

26.3.4. palyginus santykinį rizikos matmenį, atspindintį ūkio šakos rizikingumo lygį, su bendru šalies ūkio rizikingumu, nustatomu pagal šalies su išvystyta kapitalo rinka elektros energetikos pramonės šakų rizikos laipsnių aritmetinį vidurkį. Santykiniam rizikos matmeniui nustatyti naudojami šaltiniai, kurie turi atitikti šiuo kriterijus:

26.3.4.1. yra viešai prieinami;

26.3.4.2. skelbiami verslo informacijos duomenų bazėse;

26.3.4.3. naudojami sektorių rizikai vertinti reguliuojamų kainų nustatymo tikslais.

26.4. naudojant kasmet Komisijos iki rugpjūčio 1 d. nustatytą ir viešai paskelbtą skolinto kapitalo kainos (palūkanų normos) ir nuosavo kapitalo kainos dydį (proc.), taikytiną reguliavimo tikslams ateinančiu ataskaitiniu laikotarpiu.“

1.4. Pakeisti Metodikos 29 punktą ir jį išdėstyti taip:

„29. Asmenys iki rugpjūčio 10 d. pateikia Komisijai reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų projektus, užpildytus Metodikos 2–5 priedus, vadovaudamiesi šioje Metodikoje nustatytais reikalavimais, taip pat atskleisdami kitą informaciją, reikalingą pagrįstam ir motyvuotam Komisijos sprendimui dėl reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų priimti. Asmuo Komisijai pateikia:“

2. Nustatyti, kad nuo 2015 m. sausio 1 d. šio nutarimo 1 punkte nurodytos nuorodos, išreikštos litais, netenka galios ir įsigalioja nuorodos, išreikštos eurais.

3. Pripažinti netekusiais galios Komisijos 2014 m. liepos 11 d. nutarimo Nr. O3-220 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2012 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. O3-229 „Dėl Elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ 1.1 ir 1.2 punktus.

Komisijos pirmininko pavaduotojas,
laikinai einantis Komisijos pirmininko pareigas Darius Biekša